

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 3To/142/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2120010625
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 06. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ladislav Réves
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2024:2120010625.9

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ladislava Révesa a sudcov JUDr. Kataríny Stanislavskej a JUDr. Rastislava Kresla, v trestnej veci obžalovaného A. B., pre zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. d) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona, o odvolaní obžalovaného proti rozsudku Okresného súdu Trnava zo dňa 13.12.2022 pod sp. zn. 6T/20/2020, na verejnom zasadnutí konanom dňa 18.06.2024 takto

rozhodol:

Podľa § 319 Trestného poriadku sa odvolanie obžalovaného A. B., nar. XX.XX.XXXX v C., z a m i e t a.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom Okresný súd Trnava uznal obžalovaného A. B. vinným zo spáchania zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 odsek 1 písmeno a), odsek 3 písmeno d) Trestného zákona s poukazom na § 138 písmeno b) Trestného zákona, na tom skutkovom základe, že

najmenej od roku 2015 do 12.09.2019 v rodinnom dome v A. na adrese D. E. XXX/X sa dlhodobou bezdôvodne, pod rôznymi fiktívnymi zámienkami opakovane dopúšťal fyzického a psychického násillia voči manželke F. B., nar. XXXX a svojej dcére F. B., nar. XXXX, tým spôsobom, že ich fyzicky napádal, manželku upodozrieval z nevery, vulgárne ju urážal, vyhrážal sa jej usmrtením, bránil jej v slobodnom rozhodovaní, voči nej ako i celej rodine sa správal autoritatívne, o celom chode rodiny rozhodoval výlučne obvinený, bránil jej v udržiavaní sociálnych kontaktov, kontroloval jej pohyb, kam ide, s kým trávi čas, nákup jej osobných vecí podmieňoval pohlavným stykom, tento vyžadoval od nej aj niekoľkokrát denne, dožadoval sa, aby mu bola neustále k dispozícii, musela ho obsluhovať, čo u poškodenej F. B. vyústilo do nadmerného užívania alkoholu, pričom počas jej dobrovoľnej ústavnej liečby ju v jej odhodlaní nepodporoval, práve naopak, cez elektronické médiá jej zasielal fotky alkoholu, pred priepustkou z liečenia sa dotazoval či jej má kúpiť červené víno, na jej narodeniny jej daroval alkohol,

- minimálne od roku 2015 do 24.04.2019 v priestoroch rodinného domu opakovane, takmer denne s výnimkou časti roku 2016 a časti roku 2017 vulgárne nadával a ponižoval svoju dcéru F. B. tým, aká je hlúpa, používajúc hrubé vulgarizmy, vyhrážal sa jej, že ju zaškrťí ako koča, doláme ruku aj nohy, udieral ju rukami, kopal nohami a to do rôznych častí tela v dôsledku čoho jej boli spôsobené zranenia nevyžadujúce si lekárske ošetrovanie,

- v presne nezistenú dobu v roku 2015-2016 v spálni rodinného domu rukou uderil do tváre manželku F. B., následkom čoho spadla a udrela si hlavu o konštrukciu postele, pričom v dôsledku úderu sa jej vytvorila pod ľavým okom modrina,

- dňa 09.09.2019 v čase asi o 11.00 hod. pri uvedenom svojom rodinnom dome po predchádzajúcej slovnej hádke o mobilný telefón manželku F. B. otvorenou dlaňou pravej ruky uderil do oblasti tváre v dôsledku čoho spadla na zem a spôsobila si odreniny, následne po vojení do domu ju v obývacej miestnosti chytil pravou rukou pod krk a so slovami „prisahám Bohu Ťa zaškrťím“ jej stláčal krk, avšak sa je podarilo ujsť do inej miestnosti, pričom uvedené konanie si nevyžiadalo lekárske ošetrovanie,

- dňa 11.09.2019 v čase o 23.00 hod. v spálni rodinného domu pristúpil k posteli a tam ležiaciu manželku F. B. udrel otvorenou dlaňou do oblasti tváre a následne si veľa nej ľahol do postele, avšak o 02:30 hod. dňa 12.09.2019 zapol svetlo a začal jej vulgárne nadávať, a so slovami „prisahám Bohu ja Ťa zabijem, ja Ťa podrežem, idem po nôž“, ju chytil pod krk a zhodil z postele na zem, v dôsledku čoho sa je vytvorila modrina na ruke, vzápätí odišla F. B. do kúpeľne, kde prišiel obvinený za ňou a sotil ju na zem a sediacu na zemi ju udrel do oblasti chrbta, pričom uvedeným konaním jej spôsobil zranenie nevyžadujúce si lekárske ošetrovanie, čím svojím konaním spôsobil svojej manželke F. B. a svojej dcére F. B., obe bytom D. G. E. H. X, A., fyzické a psychické utrpenie, ktoré poškodilo ich fyzické a psychické zdravie.

Za túto trestnú činnosť okresný súd uložil obžalovanému podľa § 208 ods. 3 Trestného zákona s použitím § 36 písm. j) Trestného zákona, § 38 ods. 2, ods. 3 Trestného zákona trest odňatia slobody vo výmere 7 (sedem) rokov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona obžalovaného na výkon trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Okresný súd napadnutý rozsudok odôvodnil v rozsahu č.l. 812-826 spisu.

Proti tomuto rozsudku zahlásil ihneď, do zápisnice o hlavnom pojednávaní, odvolanie obžalovaný A. B. (č.l. 809 spisu), ktoré následne písomne odôvodnil prostredníctvom svojho obhajcu JUDr. Juraja Trokana (č.l. 829-830 spisu) ako i vlastným osobitným písomným podaním (č.l. 834-837 spisu).

Obžalovaný prostredníctvom obhajcu v písomných dôvodoch odvolania zastával názor, že z vykonaného dokazovania nevyplývala skutočnosť, že sa mal dopustiť skutku, kladenému mu za vinu. Podľa jeho názoru abstraktná formulácia skutku v obžalobnom návrhu, ktorá nespĺňa náležitosti v zmysle § 235 ods. 1 písm. c) Tr. por., obsahuje len ničím nepodložené tvrdenia. Už Okresný súd Trnava, v zmysle uznesenia č.k. 6T/20/2020-501 z 24.06.2020, uviedol, že jeho konanie nemôže byť posudzované v zmysle vyššie uvedených intencií zločinu týrania blízkej a zverenej osoby. Predmetný zločin si na jeho naplnenie vyžaduje v zmysle naplnenia objektívnej stránky skutkovej podstaty trestného činu, naplnenie znaku týrania. K tomu poukázal na ustálenú judikatúru (NR 1 Tz 9/1964, R 3/1983, R 11/1984), pričom uviedol, že trvalosť páchatelovho konania je nutné posudzovať v závislosti od intenzity zlého zaobchádzania.

Vzhľadom ku skutku, ktorý mu je kladený za vinu, uviedol, že nemožno konštatovať záver o naplnení predmetného znaku, aj vzhľadom na to, že obžalobný návrh konkretizuje len dva konflikty medzi ním a poškodenou, ktoré však nemožno označiť za intenzívne, trvalé či bezohľadné. Ide o bežné situačné konflikty, ktoré medzi manželmi vznikajú, ktoré vo veľkej miere ovplyvnilo požívanie alkoholu poškodenej. Takéto aplikovanie trestného práva zasahuje do jeho postavenia ako prostriedku ultima ratio. Dôvodil, že predmetné konflikty, ktoré mali v manželstve vzniknúť, podnecovala manželka a to jej neustálym pitím alkoholu a jej naštarteným psychickým stavom, ktorý spôsobili jej rodičia.

Ďalej uviedol, že vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že s manželkou viedol riadny život, s občasnými nezhodami, ktoré sú však pre manželský zväzok charakteristické. O manželku aj svojho syna a dcéru sa staral. Skutky, kladené mu za vinu, sú len vykonštruovanou predstavou poškodenej, ktoré majú byť potvrdené nepriamymi svedkami, čo však nemožno hodnotiť ako potvrdzujúce túto skutočnosť s ohľadom na to, že ide len o sprostredkované informácie od poškodených. Skutočnosť, že sa mal dopustiť konania kladeného mu za vinu, nepotvrdila ani samotná obžalovaná na hlavnom pojednávaní. Okresný súd v odôvodnení rozsudku vyhodnocuje dôkazy jednostranne – len v jeho neprospech. Výpovede všetkých svedkov (okrem poškodených) reprodukovujú len sprostredkované informácie a domnienky a priamo neuvádzajú, ani nepopisujú žiadne jeho konanie, ktoré by malo znaky stíhaného trestného činu. Nepopisujú ani žiadne následky jeho konania na poškodených. Súd na jednej strane hodnotí svedkov, ktorí vypovedali v jeho prospech (I. D., J. B., F. B., C. B.), tým spôsobom, že títo nemohli mať reálne vedomosti o tom, čo sa v rodine deje, keďže boli v jeho domácnosti len ojedinele. V prípade svedkov, vypovedajúcich v jeho neprospech, súd už takúto „prekážku“ nevidel a ich výpovede považuje za vierohodné a usvedčujúce (aj keď väčšina z nich nebola v ich domácnosti nikdy). Nikto nebol svedkom konania, ktoré by malo znaky stíhaného trestného činu. Súd nekriticky prihliada na výpovede poškodených a kriticky na jeho výpoveď. Nie je zrejmé, z ktorých dôkazov súd vyvodil záver o časovom ohraničení (začiatku) páchania skutku, teda že k nemu malo dochádzať „od roku 2015“. Podobne, z

vykonaných dôkazov nevyplýva, že k páchaniu skutku malo dochádzať nepretržite od roku 2015 do 12.9.2019. Z dokazovania vyplynulo, že poškodená (manželka obžalovaného) mala psychické problémy a problémy s alkoholom už v minulosti a tieto okolnosti majú až do súčasnosti vplyv na jej duševný stav (a nie jeho domnelé správanie). Aj počas obdobia, keď malo prichádzať k páchaniu skutku, bola manželka na liečení, kde ju pravidelne navštevoval. S manželkou a dcérou žili ako riadna rodina, chodili spolu na návštevy, výlety, oslavy. Tieto skutočnosti súdu uviedol, aj preukázal fotografiami, na čo však súd vôbec neprihliadol.

V ďalšom obsiahle poukázal na judikatúru súdov (III. ÚS 509/2015, ZSP 44/2007, TR NS Rč 3 Tdo 1160/2005, R 20/1984). Vychádzajúc z uvedených skutočností žiadal, aby Krajský súd v Trnave po prejednaní odvolania podľa § 321 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku zrušil výrok o vine a treste a rozhodol vo veci sám a to tak, že ho oslobodzuje spod obžaloby.

Obžalovaný vo vlastnom písomnom odôvodnení odvolania po rekapitulácii záverov napadnutého rozsudku uviedol, že podľa jeho názoru s poukazom na znenie § 307 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku je daný dôvod na podanie odvolania proti rozsudku pre nesprávnosť výroku, ktorý sa ho priamo týka, pričom s poukazom na znenie § 311 ods. 1 Trestného poriadku obžalovaný napáda tak rozsudok v celej jeho výrokovej časti, ako aj priebeh celého konania, ktoré mu predchádzalo. Obžalovaný naďalej zotrváva na svojom stanovisku, že v zmysle podanej obžaloby sa opísaného skutku, za ktorý bol odsúdený, nedopustil.

K tomu uviedol, že súd prvého stupňa v odôvodnení rozsudku (na str. 3) uvádza penzum dôkazov, ktorými vykonal v predmetnej trestnej veci dokazovanie. Medzi inými sa tu spomínajú ako relevantné dôkazy, o ktoré súd oprel svoje rozhodnutie, znalecké posudky č. 64/2019 a č. 5/2019 znalkyňou PhDr. Zuzanou Bielikovou. Tu vzhliada obžalovaný závažné pochybenie súdu prvého stupňa, pretože podľa jeho názoru nie je v trestnom konaní možné a prípustné, v záujme zistenia objektívnej, tzv. materiálnej pravdy, aby sa súd spofahol a opieral iba o závery a posudky jednej znalkyne. Potrebu vyhľadávania a zisťovania materiálnej pravdy vyjadrujú aj základné zásady trestného konania vyjadrené v § 2 Trestného poriadku (najmä § 2 ods. 10, ods. 11 a ods. 12). Pritom znalkyňa posudzovala obidve strany, a to v tak citlivej veci ako je údajne domáce násilie, obzvlášť ak z ostatných dôkazov (najmä výsluchov) nemožno s istotou výrok o vine vysloviť a obzvlášť za stavu, keď sa spochybňovalo takéto znalecké dokazovanie aj obžalovaným, resp. jeho advokátom v priebehu celého trestného konania. Narušuje sa tak kontradiktórnosť v konaní. Keď už sa pristúpilo k vykonaniu znaleckého dokazovania jednou znalkyňou, ktorá vyšetruovala a podávala znalecký posudok na obidve poškodené a súčasne i obžalovaného, mal byť do konania prizvaný aspoň ešte jeden iný kontrolný znalec, resp. znalkyňa, ktorý (á) sa mal(a) nezávisle od záverov znalkyne PhDr. Bielikovej k osobám tak poškodených ako i obžalovaného vyjadriť, a až z takto nadobudnutého penza dôkazov mal súd robiť závery. O to viac v situácii, keď samotný obžalovaný spolu so svojím obhajcom túto skutočnosť aj počas prebiehajúceho súdneho konania namietali. K tomu namietal, že takto zabezpečené závery a zistenia jednej znalkyne tak ovplyvnili celkové rozhodnutie vo veci, pretože súd cituje siahodlho a nekriticky celé pasáže z príslušných posudkov aj v odôvodnení napádaného rozsudku a hlavne o tieto sa opiera pri odôvodňovaní svojho rozhodnutia v merite veci. Obžalovaný iba dodal, že sám sa so zisteniami znalkyne nestotožňuje a považuje ich za tendenčné s cieľom zlepšiť postavenie poškodených a ich celkovú situáciu a jemu naopak priťažitiť.

V napádanom rozsudku ďalej súd prvého stupňa uvádza, že nebola produkovaná žiadna presvedčivá skutočnosť, ktorá by dôvodnosť trestnoprávnej zodpovednosti obžalovaného spochybňovala a poukazuje na údajne usvedčujúce výpovede poškodenej F. B. staršej, svedkov D. I. K., D. L. M., A. N., N. O., L. M., G. I. E., C. N. G. a taktiež na výpoveď poškodenej F. B. mladšej z prípravného konania, ktorá bola na hlavnom pojednávaní iba čítaná, pričom jej výpoveď bola nezákonná vzhľadom na porušenie kontradiktórnosti konania, čo obžalovaný spolu s advokátom v priebehu konania tiež namietali (na čo ale súd vôbec nebral zreteľ a tvrdil, že výpoveď bola zákonná). Všetci svedkovia, s výnimkou poškodenej F. B. staršej (F. B. mladšia na hlavnom pojednávaní vypočutá nebola a čítala sa iba jej výpoveď z prípravného pojednávania), však aj na hlavnom pojednávaní potvrdili, že neboli priamymi svedkami násilností, ktorých sa mal obžalovaný na poškodených údajne dopúšťať, tzn. ich svedectvá sú iba nepriame, dokonca v prípade svedkov O. a M. sprostredkované priamo od poškodenej F. B. mladšej, pričom nevytvárajú ani len súvislú na seba naväzujúcu a logickú reťaz, a preto je možné skôr vysloviť záver, že neboli produkované také dôkazy, ktoré by bez pochybností vinu obžalovaného potvrdzovali.

To ani nehovoriac o výpovedi svedka I. D., ktorý priamo poprel svoju výpoveď z prípravného konania (tam vypovedal, že videl týranie, pred súdom vypovedal, že nie), pričom ako svokor obžalovaného nemal najmenší dôvod mu vo výpovedi nadŕžať alebo pomáhať, pretože poškodenou bola jeho dcéra, jemu blízka osoba. Tu opäť vzhliada obžalovaný pochybenie súdu prvého stupňa, pretože nesprávne vyhodnotiac dôkaznú situáciu, bez toho, že by akcentoval, že v prípade pochybností sa rozhoduje v prospech (in dubio pro reo) rozhodol priam drakonicky. Pritom motivačné činitele obidvoch poškodených konať a vypovedať ako konali a vypovedali, teda v neprospech obžalovaného, boli obžalovaným neraz predkladané - snaha zbaviť sa ho, zraziť ho a úplne vylúčiť z užívania spoločného majetku, aby sa F. B. staršia s ním po rozvode nemusela oň deliť. Pokiaľ ide o F. B. mladšiu, k tejto uviedol, že u tej išlo a naďalej aj ide o potrebu pomsty (samotná znalkyňa u nej konštatovala nevyzretosť, hoci je už plnoletá). Svedok D. K. sám aj priznával, že vedel od poškodenej F. B. staršej iba o jej disharmonickom detstve (o čom obžalovaný napr. od poškodenej nikdy predtým nevedel, lebo sa mu s tým nikdy otvorene nezdôverila) a problémoch s pitím (alkoholom), o žiadnom násilí sa ani počas liečby nezmieňovala. Rovnako aj D. M. vypovedala sama, že si toho veľa pre časový odstup nepamätá.

Na druhej strane obžalovaný upozorňuje, pri svedkoch, ktorí sú blízkymi osobami obžalovaného (C. B., F. B., J. B.) a vypovedali viac v jeho prospech, resp. vinu nepotvrdovali, ani jeho despoticke prejavy a správanie a pod., súd prvého stupňa odmietol ako vypovedajúce v prospech, lebo sú blízkymi osobami, a preto sú ich svedectvá už automaticky irelevantné. Takýto postup súdu je podľa jeho názoru neprijateľný a je ďalším zjavným pochybením. Obžalovaný poukázal aj na skutočnosť, že ak bol domácim tyranom, vo veľa popisovaných prípadoch mal byť toho svedkom (lebo sa to malo dieťa hlavne doma, v domácom prostredí) aj jeho druhé dieťa - syn N.. Ten ani v prípravnom konaní, aj v konaní pred súdom, vypovedať odmietol. Už tu vzniká pochybnosť, ako je to s tvrdeniami o týraní jednej aj druhej údajne poškodenej, tvrdia to len oni dve. Súd sa v tomto kontexte opäť nezaoberal aplikáciou zásady in dubio pro reo. Obžalovaný iba dodáva, že ide o delikátnu vec domáceho násillia a už takýto postoj (rozumej odmietnutie vypovedať) druhého dieťaťa, vlastného syna, aj keď mal na tento postoj z čisto procesného hľadiska samozrejme právo, vyvoláva otázky a mal u súdu vzbudiť pochybnosti o relevantnosti obvinení vznášaňých na obžalovaného osobu, pokiaľ išlo o napíňanie znakov trestného činu týranie blízkej a zverenej osoby podľa § 208 Trestného zákona.

Zároveň obžalovaný poukázal na to, že dôkazy fotkami preukazujúcimi dovolenky, osobné aktivity vo voľnom čase práve z obdobia psychického úpadku a liečby poškodenej z alkoholovej závislosti, ktoré doložil a navrhol vykonať, mali preukazovať jeho pozitívny a citový vzťah minimálne k poškodenej F. B. staršej a vyvrátiť v skutkovej vete obžaloby, a teraz už i rozsudku, tvrdené prejavy údajného týrania ako bolo „nepodporovanie v liečbe“, súd vykonať odmietol a odmietol aj poškodenú k nim dopočuť, čím súd odmietol vykonávať aj dokazovanie v prospech obžalovaného, čím zase zásadne pochybil.

Ďalej uviedol, že v doterajšom priebehu trestného konania celú vec riešili viacerí zákonní sudcovia. Pred súčasným zákonným sudcom vec posudzoval sudca JUDr. Filo, ktorý už v priebehu dokazovania na súde konštatoval, že konanie obžalovaného po objektívnej stránke nevykazuje znaky prokurátorom stíhaného trestného činu, ale len prečinu nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona, čo nakoniec aj 24.06.2020 viedlo ku konštatovaniu, že sa väzobné dôvody podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku oslabili, a preto bol aj obžalovaný prepustený z väzby. Je preto podľa jeho názoru nepochopiteľné, ak platí, že nový zákonný sudca po súhlase danom obžalovaným v zmysle § 277a Trestného poriadku v podstate nadväzoval na dovtedajšie závery a zistenia predchádzajúceho zákonného sudcu, konštatoval naplnenie znakov skutkovej podstaty podľa § 208 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. d) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona, keď následne vykonávané výsluchy nijako nepotvrdovali poškodenými tvrdené skutočnosti o bezprostredne páchanom domácom násilí alebo týraní a boli len nepriamymi svedectvami, dokonca u niektorých svedkov bolo ich svedectvo vlastne reprodukciami počutého od poškodených, čo celkom určite nemá váhu zmyslového vnímania konania a správania obžalovaného, ktorého väčšina zo svedkov ani osobne nepoznala, resp. doteraz nepozná.

Okrem uvedeného namietal, že celé trestné konanie bolo poznačené pomerne výraznou vleklosťou a časovými prieťahmi (neraz i počas konania riešenými sťažnosťami, resp. podnetmi v zmysle § 55 Trestného poriadku), čo malo tiež v nemalej miere vplyv na celkovú kvalitu a úroveň konania a v rámci neho i dokazovania. Obžalovaný v neposlednom rade poukázal na tú skutočnosť, že konajúci sudca súc dozaista pod silným mediálnym tlakom, ako začínajúci sudca bez súdnej praxe a psychickej odolnosti

voči podobným tlakom, súdiac v momentálnom čase súčasne i prípad I. (mediálne známa B. P.), podľa jeho názoru rozhodoval v jeho kauze, hoci ide o dve nesúvisiace veci, preto ak drakonicky, pretože sa nechce dostať do všemocného a pre nejedného sudcu nepríjemného tlaku a pozornosti médií.

Vzhľadom na uvedené mal obžalovaný za to, že odvolací súd by mal napádaný rozsudok ako celok zrušiť, a to najmä pre viaceré pochybenia v konaní, ktoré jeho vydaniu predchádzalo a prikázať súdu prvého stupňa zvážiť aj inú právnu kvalifikáciu skutku, nakoľko tá, ktorú súd ustálil v napádanom rozsudku, v žiadnom prípade neobstojí.

Okresný prokurátor a poškodená odvolanie nepodali, okresný prokurátor sa k odvolaniu obžalovaného v primeranej lehote aj napriek výzve okresného súdu nevyjadril.

Poškodená F. B. sa k odvolaniu obžalovaného vyjadrila vlastnoručným písomným podaním (č.l. 841-843 spisu), v ktorom okrem iného uviedla, že i naďalej sa obáva o svoj život a cíti sa veľmi ohrozená na živote. Z komunikácie, ktorú má so synom N., vie, že sa jej (pozn. súdu obžalovaný) chce stále postíť, dať ju odpraviť a zahrabať niekde. Jeho vyjadrenia nenasvedčujú, že by sa poučil alebo by nastala pozitívna zmena v jeho správaní. Bojí sa, má strach a nemôže žiť pokojne bez pocitu ohrozenia. Dôvodila, že by ju ani nenapadlo zbaviť sa ho, zraziť ho a vylúčiť z užívania ich majetku. Ona svojho bývalého manžela ľúbila, nikdy mu nechcela ublížiť. Keď ju chcel zničiť a zbiť, tak sa u nej prejavil put sebazáchovy. O všetkých jej problémoch vedel. Všetko sa mu snažila vysvetliť. Žiadala ho o pekný život. K neúčasti jej syna N. súdnom procese uviedla, že on sa otca jednak bojí a ona sama syna odhovárala od výpovede, aby tým všetkým veľmi netrpel. Podotkla, že práve syn ju zachránil, keď zasiahol v onú noc z 11.09.2019 na 12.09.2019, keď ju jej manžel škrtil. Poukazujúc na výpoveď svedka I. D. uviedla, že jej otec je už starý a veľmi chorý človek, má problémy s pamäťou. Je podľa jej názoru kruté využiť jeho výpoveď, ak si nepamätá na všetko, čo pred dlhším časovým obdobím vypovedal. Bola toho názoru, že sudca JUDr. Bott konal profesionálne a spravodlivo. Záverom vyslovila presvedčenie, že odvolací súd potvrdí objektívny a spravodlivý rozsudok súdu prvého stupňa.

Konanie na odvolacom súde

Krajský súd vo veci vykonal verejné zasadnutie dňa 14.05.2024 za účasti zástupcu Krajskej prokuratúry v Trnave, obžalovaného a náhradného obhajcu obžalovaného Mgr. Ing. Juraja Trokana.

V úvode verejného zasadnutia predseda senátu oboznámil prítomných o nasledovné písomnosti: rozsudok Okresného súdu Trnava zo dňa 13.12.2022 sp. zn. 6T/20/2020, odvolanie obžalovaného č.l. 809, odôvodnenie odvolania podané prostredníctvom obhajcu č.l. 829-833, 834-847, vyjadrenie poškodenej F. B. č.l. 841-843, odpis RT č.l. 940, CESDAP č.l. 932-939, CDB č.l. 929-931 a podstatný obsah spisu.

Po tomto obhajca vzniesol pred odvolacím súdom odvolaciu námietku, že nebol dodržaný procesný postup súdu prvého stupňa, ako i odvolacieho súdu, nakoľko neupovedomoval o týchto úkonoch zvoleného obhajcu, čo považoval za porušenie práva na obhajobu.

Následne bolo verejné zasadnutie odročené na 18.06.2024. Pred predmetným verejným zasadnutím krajský súd požiadal Slovenskú advokátsku komoru o oznámenie, od akého času do akého času bola pozastavená činnosť advokáta JUDr. Františka Poláka. Elektronickým prípisom doručeným krajskému súdu dňa 21.05.2024 Slovenská advokátska komora informovala, že JUDr. František Polák mal pozastavený výkon advokácie v období: od 01.10.2003 do 01.011.2007; od 23.05.2019 do 10.06.2019 a od 24.11.2020 do 07.09.2022.

Medzičasom bolo krajskému súdu doručené písomné odôvodnenie vznesenej námietky nedodržania práva na obhajobu zo dňa 14.05.2024, v ktorom obžalovaný prostredníctvom obhajcu namietal (skrátene), že ani v priebehu prvostupňového konania, ale ani v odvolacom konaní mu nebolo umožnené sa brániť zákonom predpísaným spôsobom za pomoci a poradenstva ním ustanoveného advokáta - JUDr. Františka Poláka. Je síce pravda, že počas konania mu bol ustanovený ako náhradný obhajca JUDr. Juraj Trokan, pretože predchádzajúci advokát JUDr. František Polák mal prerušený výkon advokácie. Avšak ešte v priebehu prvostupňového konania mu bola licencia obnovená a má ju platnú až doteraz (aj v deň, keď sa pojednávanie konalo). Nebol mu ani riadne doručovaný žiadny dokument z

pojednávania, vrátane samotného prvostupňového rozsudku, ktorý sa v tomto konaní napáda a rieši a ani nebol na odvolacie pojednávanie riadne predvolaný. Pritom platí, že v tomto prípade ide o prípad tzv. povinnej obhajoby (s poukazom na § 37 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku) a súčasne platí i § 39 ods. 4 Trestného poriadku, podľa ktorého obžalovaný môže mať súčasne aj viac obhajcov. JUDr. Františka Poláka žiadnym výslovným úkonom v priebehu celého konania neodvolal, taký úkon v spise jednoducho nie je, ani on nebol súdom vylúčený, resp. sa nevzdal obhajoby. A preto mal byť (mimo času, keď mal prerušený výkon advokácie ex lege) upovedomovaný o úkonoch, mal byť na úkony riadne volaný, aby sa mohol radiť aj s ním a nakoniec mal mu byť doručený aj napádaný rozsudok. To sa vyslovene nestalo. Už tým, že JUDr. Polák nebol ani na pojednávaní čo i len fyzicky prítomný, neboli podľa jeho názoru splnené podmienky pre odvolacie konanie a pojednávanie (preto podľa neho súd pojednávanie odročil).

K tomu namietal, že všetky úkony súdu prvej inštancie, kde ani nebolo vykázané doručenie predvolania JUDr. Polákovi (viď napr. pojednávanie 29.03.2022, alebo aj potom 18.06.2022 atď.) sú neplatné, súd vykonal dokazovanie nezákonne, a to pritom vedel o tejto skutočnosti. Súd sám zmaril svojou nekoncentrovanosťou a nesprávnym procesným postupom dokazovanie, všetky vykonané dôkazy sú procesne nespôsobilé, čím podľa jeho názoru založil takú vadu konania (v kontexte toho, že konanie sa 5 rokov vleklo viedlo, menili sa opakovane zákonní sudcovia), ktorá by mala okamžite viesť k zastaveniu konania a jeho oslobodeniu spod obžaloby. Domnieval sa, že sudca prvého stupňa konal opakovane chybné, čo navodzuje dokonca až podozrenie z jeho zaujatosti a účelovosti jeho konania v smere za každú cenu ho odsúdiť a potrestať za niečo, čoho sa ani nedopustil.

Dal do pozornosti súdu 5 rokov platiace obmedzujúce opatrenia nariadené mu ešte v júni 2020 (uznesenie OS Trnava č.k. 6T/20/2020-501 zo dňa 24.06.2020), nahradzujúce mu preventívnu väzbu, o ktorých zrušenie opakovane žiadal a nebolo mu vyhovené, preto s poukazom na znenie § 82 ods. 2 Trestného poriadku žiadal odvolací súd, aby mu zrušil obmedzujúce opatrenia v zmysle uznesenia OS Trnava č.k. 6T/20/2020-501 zo dňa 24.06.2020, pretože ich účinok je neprimeraný a neúčelný, vzhľadom na nové zistené a preukázané skutočnosti ohľadom toho, že údajné poškodené v predmetnom dome nebyvajú, resp. majú zabezpečené bývanie inde.

Okrem doteraz uvedeného poukázal na novelizáciu Trestného zákona, ktorého ustanovenia boli pozastavené (viď konanie na Ústavnom súde SR pod číslom PL. ÚS 3/2024). S poukazom na znenie § 283 ods. 1 Trestného poriadku namietal, že napádaný rozsudok by mal zrušený, tak z procesných dôvodov, ako aj z hmotnoprávných dôvodov. Dôvodil, že sa skutkov tak, ako sú uvedené v skutkovej vete rozsudku, nikdy nedopustil a popiera ich spáchanie v tomto znení. Pokiaľ jeho správanie v septembrových dňoch roku 2019 bolo hrubé (pretože sa dozvedel o dlhotrvajúcom podvádzaní vtedy ešte manželkou - F. B.), nemalo intenzitu stíhaného skutku a ak mohlo zakladať nejakú deliktuálnu zodpovednosť určite nie tak, ako je podaná v skutkovej vete obžaloby a ako ju prevzal do výroku súd prvého stupňa. Okrem toho (ako konštatoval aj predošlý sudca Filo) úplne mimo rámca zákona je kvalifikačný znak „po dlhší čas“, z čoho vznikla kvalifikácia § 208 ods. 3 Trestného zákona so sadzbou 7-15 rokov, pretože neboli za celé 20-ročné manželstvo z tvrdení jeho i poškodených zaznamenaná v rámci priebehu dokazovania pred ním. Ak by sa jeho konanie zo septembra 2019 malo kvalifikovať ako trestný čin, tak maximálne iba v intenciách § 360 ods. 1 Trestného zákona, ale aj to je na pováženie, vzhľadom na okolnosti za akých sa skutok v tom čase udial. V zmysle obžaloby namietal, že je nevinný a skutkov, ako sú mu kladené za vinu, sa nedopustil a to najmä so zreteľom na ich právnu kvalifikáciu, ktorá bola doteraz ustálená. Preto žiadal napádaný rozsudok prvého stupňa ako nezákonný zrušiť.

Následne dňa 18.06.2024 sa na krajskom súde konalo verejné zasadnutie za účasti zástupkyne Krajskej prokuratúry v Trnave, obžalovaného, obhajcu obžalovaného JUDr. Františka Poláka a náhradného obhajcu obžalovaného Mgr. Ing. Juraja Trokana.

Zástupkyňa Krajskej prokuratúry v Trnave na verejnom zasadnutí odvolacieho súdu v konečnom návrhu uviedla, že prokuratúra považuje rozsudok prvostupňového súdu vo všetkých výrokoch za zákonný a spravodlivý. Navrhla odvolanie obžalovaného zamietnuť podľa § 319 Trestného poriadku ako nedôvodné.

Obhajca obžalovaného JUDr. František Polák v konečnom návrhu navrhol súdu zrušiť napadnutý rozsudok a vrátiť vec súdu prvého stupňa. V prípade, ak sa súd stotožní s napadnutým rozsudkom, navrhol podľa § 408 Trestného poriadku odložiť výkon trestu na dobu nevyhnutnú, aby si mohol obžalovaný zariadiť svoje záležitosti.

Náhradný obhajca obžalovaného Mgr. Ing. Juraj Trokan sa v konečnom návrhu pridržiaval návrhu zvoleného obhajcu.

Obžalovaný v konečnom návrhu uviedol, že je nevinný. Dôvodil, že dokázal, že ani jedna vec nie je pravda. Pracoval od rána do večera, je to v spise, nikdy jej neublížoval. Keď ho išla udať, bola 100 % pod vplyvom alkoholu. Žiadal napadnutý rozsudok zrušiť.

Krajský súd, ako súd odvolací, na základe riadne a včas podaného odvolania, podľa § 317 odsek I Trestného poriadku, preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým podal odvolateľ odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo a tak zistil, že odvolanie obžalovaného je nedôvodné.

Pokiaľ ide o konanie, ktoré predchádzalo výroku o vine, obžalovaný v doplnení odvolania ako aj následne v námietke uplatnenej pred odvolacím súdom namietal procesné pochybenia spočívajúce v porušení jeho práva na obhajobu, keďže ani v priebehu prvostupňového konania, ale ani na odvolacom konaní mu nemalo byť umožnené brániť sa zákonom predpísaným spôsobom za pomoci a poradenstva ním zvoleného advokáta - JUDr. Františka Poláka. Krajský súd preskúmaním obsahu spisového materiálu zistil, že tak v konaní pred prvostupňovým súdom ako aj v konaní pred súdom druhého stupňa nebolo porušené právo obžalovaného na obhajobu a to z nasledujúcich dôvodov.

V prvom rade je treba pripomenúť, že rozhodnutie o ustanovení náhradného obhajcu je v konaní pred súdom plne závislé od vyhodnotenia konkrétnych okolností prípadu predsedom senátu, resp. samosudcom, ktorý dbá na to, aby okrem práva obvineného na obhajobu v zmysle § 2 ods. 9 Trestného poriadku, bolo naplnené aj jeho právo na prejednanie a spravodlivé rozhodnutie veci v primeranej lehote bez zbytočných prieťahov podľa § 2 ods. 7 Trestného poriadku (k tomu pozri S 12/2012-II.).

Krajský súd odkazujúc na judikatúru Ústavného súdu Slovenskej republiky a Európskeho súdu pre ľudské práva, dospel k záveru, že zárukám vyplývajúcim z čl. 6 ods. 3 písm. c) Dohovoru, neprekáža, keď v niektorých odôvodnených prípadoch v záujme naplnenia spravodlivosti, pri súčasnom rešpektovaní požiadavky účinnosti obhajoby, je vôľa obvineného v otázke výberu obhajcu nahradená rozhodnutím štátnej autority, tzv. „ustanovením obhajcu“. Takýmto prípadom je okrem iných aj inštitút náhradného obhajcu zakotvený v ustanovení § 42 Trestného poriadku (mutatis mutandis uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. II. ÚS 255/2019, z 2. októbra 2019).

Náhradný obhajca, Mgr. Ing. Juraj Trokan, bol obžalovanému ustanovený opatrením Okresného súdu Trnava, sp. zn. 6T/20/2020 zo dňa 02.03.2021, nakoľko obžalovaným zvolený obhajca JUDr. František Polák mal pozastavený výkon advokátskej činnosti, čím vyvstala dôvodná obava zo zmarenia termínu hlavného pojednávania a tým bolo riadne zabezpečené právo obžalovaného na obhajobu (č.l. 602). Obžalovaný bol o tomto postupe súdu riadne informovaný. Z uvedeného vyplýva, že hoci obžalovaný si za svojho obhajcu zvolil JUDr. Františka Poláka, okresný súd mu v dôsledku postavenia advokátskej činnosti jeho zvoleného obhajcu ako i z obavy zo zmarenia hlavného pojednávania ustanovil náhradného obhajcu, a to v záujme zachovania plynulosti konania po tom, čo sa túto skutočnosť okresný súd dozvedel. Následne okresný súd, keďže nemal informáciu o obnovení advokátskej licencie zvoleného obhajcu JUDr. Františka Poláka, konal v predmetnej trestnej veci len s náhradným obhajcom Mgr. Ing. Jurajom Trokanom. Vyjadrené inak, od 02.03.2021, kedy okresný súd ustanovil obžalovanému náhradného obhajcu, bolo celé prebiehajúce konanie „pokryté“ legitímne ustanoveným náhradným obhajcom Mgr. Ing. Jurajom Trokanom, a preto právo obžalovaného na obhajobu nebolo žiadnym spôsobom porušené, a to ani v okamihu, keď konanie prebiehalo pred prvostupňovým súdom, či následne pred odvolacím súdom, kedy zvolený obhajca síce mal obnovenú advokátsku licenciu, ale súd, dokonca ani obžalovaný, o tejto skutočnosti nemali vedomosť.

Pokiaľ obžalovaný vo svojej námietke argumentuje, že ešte v priebehu prvostupňového konania mu (pozn. súdu – zvolenému obhajcovi) bola licencia obnovená a má ju platnú až doteraz (aj v deň, keď sa pojednávanie konalo), teda mu nebol ani riadne doručovaný žiadny dokument z pojednávania, vrátane samotného prvostupňového rozsudku, ktorý sa v tomto konaní napáda a rieši a ani nebol na odvolacie pojednávanie riadne predvolaný, krajský súd túto argumentáciu vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti neakceptuje. Pokiaľ sa na viacerých hlavných pojednávaniach nezúčastnil JUDr. František

Polák a prítomný bol náhradný obhajca, pričom ani obžalovaný, ani prvostupňový súd nemal vedomosť o opätovnom obnovení advokátskej licencie zvoleného obhajcu obžalovaným, považuje to odvolací súd zo strany obhajoby, resp. obžalovaného za mylný výklad práva na obhajobu cielený skôr na predĺžovanie súdneho konania v rozpore so základnou zásadou uvedenou v § 2 ods. 6 Trestného poriadku, ale aj čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. V tejto súvislosti je potrebné vysloviť, že je pravdou, že pozastavením advokátskej činnosti zvoleného obhajcu JUDr. Františka Poláka, mu nezanikla povinnosť obhajovať obžalovaného, pretože zvolený obhajca nevypovedal plnú moc obžalovanému. Avšak keďže okresný súd disponoval len informáciou o pozastavení advokátskej činnosti zvoleného obhajcu obžalovaným, kedy nebol zvolený obhajca oprávnený poskytovať právne služby v zmysle zákona o advokácii (teda ani sa zúčastňovať hlavných pojednávaní, porád s klientom a pod.), zo strany okresného súdu nebolo nevyhnutné (najmä z hľadiska účelnosti ako aj hospodárnosti konania) zasielať zvolenému obhajcovi všetky písomnosti (upovedomenia o hlavnom pojednávaní, rozhodnutie v merite veci a pod.), nakoľko počas trvania prekážky na strane advokáta, resp. zvoleného obhajcu si plnil úlohy právneho zastúpenia obžalovanému náhradný obhajca a to v konaní pred prvostupňovým súdom a následne aj pred odvolacím súdom. Je tiež potrebné dodať, že skutočnosť o obnovení výkonu advokácie JUDr. Františka Poláka bola okresnému súdu, resp. krajskému súdu oznámená až dňa 14.05.2024 na verejnom zasadnutí odvolacieho súdu, keď náhradný obhajca doplnil odvolaciu námietku poukazujúc na nedodržanie procesného postupu súdov konajúcich v predmetnej trestnej veci. Krajský súd na podklade tejto podstatnej skutočnosti a zdôrazňujúc zanedbanie povinnosti samotného zvoleného obhajcu obžalovaného oznámiť okresnému súdu, resp. krajskému súdu, že k obnoveniu výkonu advokácie zvoleného obhajcu obžalovaného došlo, dospel k názoru, že postup okresného súdu, ktorý predchádzal vydaniu napadnutého rozsudku, bol správny.

V tomto smere ani odvolacia námietka obhajoby poukazujúc na zmenu zákonného sudcu nie je dôvodná. Totiž, zmena v osobe zákonného sudcu po pridelení veci nie je vylúčená, no musí sa udiť jedine v súlade so zákonom ustanovenými podmienkami a pri dodržaní zákonom ustanoveného postupu, čo v danom prípade dodržané bolo. Pokiaľ ide o tvrdenia obhajoby smerujúce proti „rozdielnemu“ vyhodnoteniu dôkaznej situácie, treba uviesť, že skutočnosť, že samosudca dospel v merite veci k inému záveru ako naznačil predchádzajúci samosudca pri väzobnom rozhodovaní (teda nie v merite veci), nemôže sama osebe znamenať, že napadnutý rozsudok je nezákonný.

Naopak krajský súd zistil, že okresný súd postupoval v súlade s Trestným poriadkom, na hlavnom pojednávaní vykonal všetky dostupné dôkazy v rozsahu potrebnom pre náležité zistenie skutkového stavu veci nevyhnutného pre zákonné a objektívne rozhodnutie. Okresný súd tiež dodržal všetky zákonné ustanovenia, zmyslom ktorých je zabezpečenie práva obžalovaného na obhajobu, následne v súlade s ustanovením § 2 ods. 12 Trestného poriadku vykonané dôkazy vyhodnotil po uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne a dospel tak ku správnym skutkovým zisteniam, ktoré zodpovedajú vykonaným dôkazom.

V odôvodnení napadnutého rozsudku potom okresný súd v súlade s ustanovením § 168 ods. 1 Trestného poriadku jasne vyložil, o ktoré dôkazy svoje skutkové zistenia oprel, existenciu ktorých skutočností pokladal so zreteľom na výsledky dokazovania za vylúčenú alebo pochybnú, akými úvahami sa spravoval pri hodnotení vykonaných dôkazov, najmä pokiaľ si vzájomne odporujú. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku je tiež zrejmé, ako sa prvostupňový súd vyrovnal s obhajobou obžalovaného a akými právnymi úvahami sa riadil, keď posudzoval dokázané skutočnosti podľa príslušných ustanovení zákona v otázke viny. Rovnako odôvodnil aj to, prečo nevykonal ďalšie dôkazy navrhnuté obhajobou.

K výroku o vine

Krajský súd vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému a ustálenému okresným súdom v otázke viny v napadnutom rozsudku nemá žiadne výhrady, závery okresného súdu si v celom rozsahu osvojuje a v podrobnostiach odkazuje na odôvodnenie napadnutého rozsudku.

V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na to, že v dvojinštančnom súdnom konaní rozhodnutia súdu prvého a druhého stupňa tvoria jednotu, a v prípade, ak sa odvolací súd stotožní s úvahami súdu nižšieho stupňa a tieto považuje za zákonné a správne nie je potrebné, aby tieto opakoval vo svojom rozhodnutí, ale stačí, aby na tieto len stručne poukázal (viď uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Tdo/2/2018 z 23. januára 2018).

S ohľadom na obsah odvolacích námietok obžalovaného sa žiada podotknúť, že krajský súd zhodne, ako súd I. stupňa nemal pochybnosti o vine obžalovaného tak, ako mu to kladie za vinu obžaloba a prvostupňový rozsudok. Dôkazy, ktoré boli vo veci vykonané, vytvárajú vo svojom súhrne ucelenú reťaz priamych i nepriamych dôkazov, ktoré obžalovaného zo spáchaného skutku bez akýchkoľvek pochybností usvedčujú.

Podľa § 2 ods. 10 Trestného poriadku, orgány činné v trestnom konaní postupujú tak, aby bol zistený skutkový stav veci, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti, a to v rozsahu nevyhnutnom na ich rozhodnutie. Dôkazy obstarávajú z úradnej povinnosti. Právo obstarávať dôkazy majú aj strany. Orgány činné v trestnom konaní s rovnakou starostlivosťou objasňujú okolnosti svedčiace proti obvinenému, ako aj okolnosti, ktoré svedčia v jeho prospech, a v oboch smeroch vykonávajú dôkazy tak, aby umožnili súdu spravodlivé rozhodnutie.

Podľa § 2 ods. 12 Trestného poriadku, orgány činné v trestnom konaní a súd hodnotia dôkazy získané zákonným spôsobom podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne nezávisle od toho, či ich obstaral súd, orgány činné v trestnom konaní alebo niektorá zo strán.

V predmetnom konaní vina obžalovaného A. B. bola jednoznačne preukázaná výpoveďami svedkýň poškodenej F. B. st. na hlavnom pojednávaní a poškodenej F. B. ml. z prípravného konania, v ktorých v zásade zhodne popísali svoj vzťah s obžalovaným a zhodne a pomerne podrobne opísali najzávažnejšie psychické a fyzické útoky obžalovaného na ich osobu v čase zdieľania spoločnej domácnosti, pričom tieto ich výpovede hodnotí aj odvolací súd v zhode s právnym názorom okresného súdu, ako hodnoverné, jednoznačne a nespochybniteľne usvedčujúce obžalovaného zo spáchania predmetného skutku tak, ako to ustálil na hlavnom pojednávaní okresný súd. Poškodená F. B. st. jasne a zrozumiteľne popísala skutočnosti, ktoré mala za dôležité a ktoré sa týkajú žalovaného skutku, pričom jej výpoveď je potvrdená aj prečítanou výpoveďou poškodenej F. B. ml. z prípravného konania. Taktiež sa obžalovanému nepodarilo presvedčiť ani odvolací súd o nedôveryhodnosti výpovedí poškodenej F. B. st. na hlavnom pojednávaní, pretože jej výpovede sú podporené aj výpoveďami svedkov D. I. K., ktorý potvrdil problémy v domácnosti medzi menovanou poškodenou a obžalovaným, s ktorými sa mu ako ošetrovateľovi lekárovi zdôverila; D. L. M., ktorá potvrdila fyzické a psychické útoky obžalovaného voči poškodenej, o ktorých sa jej ako terapeutke na psychiatrii zdôverila a doc. C. N. G. z prípravného konania, ktorému sa poškodená zdôverila so závažnejšími problémami s obžalovaným, pričom aj poškodená F. B. ml. mu situáciu v rodine popísala rovnako. Výpoveď poškodenej F. B. ml. je podporená aj výpoveďami svedkov A. N., N. O. a L. M., ktorým sa menovaná poškodená zdôverila s problémami, ktoré súviseli s obžalovaným, vrátane psychických útokov zo strany obžalovaného smerované na jej osobu ako i výpoveďou svedka G. I. E., ktorý potvrdil, že si opakovane všimol u poškodenej F. B. ml. stopy fyzického útoku ako i to, že sa mu priznala, že ju fyzicky niekoľkokrát napadol otec (pozn. súdu - obžalovaný). V súhrne potom výpovede svedkýň poškodenej F. B. st. na hlavnom pojednávaní a poškodenej F. B. ml. z prípravného konania vyznievajú vnútorne logicky, hodnoverné a sú v dobrom logickom súlade aj s ostatnými, vo veci vykonanými dôkazmi – znaleckým posudkom znalkyne PhDr. Zuzany Bielikovej č. 64/2019, z ktorého okrem iného vyplynulo, že výpovede oboch poškodených nesú pozitívne znaky všeobecnej a špecifickej vierohodnosti, preto ich možno zo psychologického hľadiska považovať za vierohodné. Udalosti súvisiace s vyšetrovanou trestnou vecou spôsobili u poškodenej F. B. st. ťažkú neurotizáciu jej osobnosti. Znalkyňa uviedla, že dlhoročný matriomonálny konflikt, ktorý mal eskalujúci charakter nedokázala adekvátne racionálne riešiť, situácie ktoré nedokázala zvládať riešila únikom k alkoholu, čo vyústilo k závislosti, ktorú si sama uvedomila a liečila sa. Znalkyňa uviedla, že u nej zistila rozvinutý syndróm týranej osoby s prejavmi v oblasti kongnitivity (má tendencie obviňovať samu seba za situáciu v rodine a manžela ospravedlňovať a bagatelizovať dôsledky jeho agresie, je izolovaná od širšieho sociálneho prostredia, cíti sa menejcenná, nesamostatná, neverí samej sebe), v oblasti citového prežívania má obmedzenú schopnosť prežívať radosť, utrpenie sa prejavuje zvýšenou úzkosťou, pocitmi ohrozenia a generalizovaného negatívneho očakávania, prežíva pocity viny a hanby za to čo sa deje v rodine. U poškodenej F. B. ml. bola zistená mierna neurotizácia s prejavmi najmä v oblasti afektivity, jej postoje voči otcovi - obžalovanému sú poznačené obavami; rovnako sú tieto podporené aj znaleckým posudkom znalkyne PhDr. Zuzany Bielikovej č. 5/2019, z ktorého okrem iného vyplynulo, že u obvineného znalkyňa zaznamenala prítomnosť nedostačivosti - intelektuálnej, sociálnej a sexuálnej, pocity menejcennosti a slabosti. Obvinený je podozrievavý,

vzťahovačný, nedôverčivý, má problémy v ovládaní základných pudov, čo jeho správanie môže viesť najmä v záťažových situáciách k nekontrolovanej impulzivite a agresie. Zvýšená je nepriama agresivita schopnosť provokatívne sa správať, resentment pocit krivdy, zášti, poníženia, zatrpknutosť a tiež pocity viny s infantilnými tendenciami, ako i z ďalšími listinnými dôkazmi, na ktoré poukázal prvostupňový súd v napadnutom rozsudku. Všetky tieto usvedčujúce dôkazy vytvárali dostatočnú logickú reťaz dôkazov svedčiacich o vine obžalovaného bez tých najmenších pochybností. Tieto dôkazy dostatočne vyvracali tiež obranu obžalovaného, ktorú v konaní prezentoval, a preto odvolací súd nemohol prisvedčiť žiadnej z jeho odvolacích námietok.

Pokiaľ teda ide o odvolacie námietky obžalovaného, ich podstata spočívala v kritike spôsobu, akým okresný súd vyhodnotil vykonané dôkazy, najmä výpovede svedkyň poškodenej F. B. st. a poškodenej F. B. ml. ako i ďalších svedkov. V odôvodnení odvolania následne obžalovaný polemizoval s odôvodnením napadnutého rozsudku a presadzoval vlastnú verziu, ktorá je založená na inom, pre neho priaznivejšom hodnotení vykonaných dôkazov (napríklad že všetci svedkovia, s výnimkou poškodenej F. B. st., však aj na hlavnom pojednávaní potvrdili, že neboli priamymi svedkami násilností, ktorých sa mal obžalovaný na poškodených údajne dopúšťať, tzn. ich svedectvá sú iba nepriame, dokonca v prípade svedkov O. a M. sprostredkované priamo od poškodenej F. B. ml., pričom nevytvárajú ani len súvislú na seba nadväzujúcu a logickú reťaz, a preto je možné skôr vysloviť záver, že neboli produkované také dôkazy, ktoré by bez pochybností viny obžalovaného potvrdzovali a pod.).

Ku kritike obžalovaného ohľadne spôsobu, akým okresný súd hodnotil vykonané dôkazy, najmä výpovede oboch poškodených ako aj výpovede ostatných svedkov, rovnako aj znalecké posudky zabezpečené v tomto konaní, je potrebné vo všeobecnosti uviesť, že v trestnom konaní platia zákonom stanovené pravidlá pre zisťovanie skutkového stavu veci a pre hodnotenie dôkazov. Podľa nich je potrebné zisťovať skutkový stav veci v rozsahu nevyhnutnom pre rozhodnutie. Trestný poriadok nestanovuje žiadne pravidlá, pokiaľ ide o mieru dôkazov potrebných na preukázanie určitej skutočnosti, ani váhu jednotlivých dôkazov. Inak povedané, Trestný poriadok neupravuje otázku minimálneho množstva a kvality dôkazov potrebných na preukázanie viny obžalovaného. Platí zásada voľného hodnotenia dôkazov, podľa ktorej orgány činné v trestnom konaní a súd hodnotia dôkazy získané zákonným spôsobom podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne nezávisle od toho, či ich obstaral súd, orgány činné v trestnom konaní alebo niektorá zo strán.

V súvislosti s hodnotením dôkazov platí aj druhé pravidlo, podľa ktorého ak okresný súd postupoval pri hodnotení dôkazov dôsledne podľa § 2 ods. 12 Trestného poriadku, teda že ich hodnotil na základe vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne a dospel k logicky odôvodneným skutkovým zisteniam, krajský súd nemôže napadnutý rozsudok zrušiť len preto, že by sám na základe svojho presvedčenia hodnotil tie isté dôkazy s iným do úvahy prichádzajúcim výsledkom. V takom prípade totiž nie je možné napadnutému rozsudku vytknúť žiadnu vadu v zmysle uvedeného ustanovenia (porovnaj R 53/1992).

Krajský súd tiež opakovane vo svojich rozhodnutiach prizvukuje, že právo na spravodlivý proces neznamena právo na to, aby bola strana konania pred všeobecným súdom úspešná, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jej požiadavkami, predstavami a právnymi názormi. Súd neporuší žiadne práva strany v konaní, ak sa neriadi jej výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov. Rovnako súd neporuší žiadne práva strany v konaní, ak si neosvojí ňou navrhnutý spôsob hodnotenia vykonaných dôkazov, lebo proces dokazovania (a to nie len z hľadiska hodnotenia obsahu jednotlivých dôkazov, ale aj z hľadiska rozsahu dokazovania) je ovládaný zásadou voľného hodnotenia, kedy po vykonaní logických úsudkov v kontexte všetkých vo veci vykonaných dôkazov dochádza k vydaniu meritórneho rozhodnutia. Zákon pritom neurčuje a ani nemôže určiť konkrétne pravidlá, podľa ktorých by sa malo vychádzať v konkrétnom prípade pri určení rozsahu dokazovania alebo pri hodnotení obsahu dôkazov, prípadne ich vzájomnej súvislosti. Jediným všeobecným pravidlom určujúcim rozsah dokazovania je zásada vyjadrená v ustanovení § 2 ods. 10 Trestného poriadku, podľa ktorej orgány postupujú tak, aby bol zistený skutkový stav veci, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti, a to v rozsahu nevyhnutnom na rozhodnutie (porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 25.08.2015, sp. zn. 4Tdo/36/2015).

Potom odvolacie námietky obžalovaného, že vykonávané výsluchy nijako nepotvrdovali poškodenými tvrdené skutočnosti o bezprostredne páchanom domácom násilí alebo týraní a boli len nepriamymi svedectvami, dokonca u niektorých svedkov bolo ich svedectvo vlastne reprodukciou počutého od poškodených, čo celkom určite nemá váhu zmyslového vnímania konania a správania obžalovaného a pod., svojim obsahom nenapĺňajú žiadny odvolací dôvod podľa § 321 Trestného poriadku. Vykonané dôkazy totiž tvoria uzavretú reťaz jednotlivých priamych aj nepriamych dôkazov, logicky na seba nadväzujúcich, preto i krajský súd dospel k záveru, že vina obžalovanému bola preukázaná bez akýchkoľvek pochybností, a preto rozsudok okresného súdu, pokiaľ ide o ustálenie skutkového stavu a jeho právne posúdenie, považoval za správny a zákonný s tým, že konanie obžalovaného tak, ako je opísané v súlade so zisteným skutočným stavom veci vo výrokovvej časti napadnutého rozsudku, napĺňa znaky skutkovej podstaty vyššie uvedeného trestného činu. Navyše k tým odvolacím námietkam, v ktorých obžalovaný popiera svoje konanie tým tvrdením, že vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že s manželkou viedol riadny život, s občasnými nezhodami, ktoré sú však pre manželský zväzok charakteristické, k tejto námietke je potrebné pripomenúť, že vina obžalovaného je okrem výpovedí oboch poškodených (priamych svedkýň) preukázaná aj ďalšími viacerými výpoveďami svedkov (D. I. K., D. L. M., A. N., N. O., L. M., G. I. E., Q. C. N. G.), taktiež vyššie uvedenými znaleckými posudkami a výpoveďami znalcov a ďalšími listinnými dôkazmi. Za danej dôkaznej situácie teda nebolo namieste prisvedčiť ani odvolacím námietkam obžalovaného, že je potrebné individuálne prihliadnúť na jednotlivé dôkazy a spôsoby, akým ich súd posúdil, pretože tak urobil už súd prvého stupňa v napadnutom rozsudku. Navyše ide o špecifický druh trestnej činnosti, ku ktorej páchaniu dochádza v súkromí, často bez prítomnosti iných osôb, ktoré by o nej eventuálne mohli svedčiť, a preto najmä priame dôkazy existujú v takýchto prípadoch spravidla len v minimálnom počte.

K tým odvolacím námietkam, v ktorých obžalovaný opakovane hodnotí vierohodnosť výpovede poškodenej F. B. st. na hlavnom pojednávaní a poškodenej F. B. ml. z prípravného konania odlišne od prvostupňového súdu, s týmto jeho hodnotením krajský súd nesúhlasí, resp. sa s ním nestotožňuje. Pokiaľ aj útoky obžalovaného smerované na poškodenú F. B. st., o ktorých vypovedala na hlavnom pojednávaní, sú s miernymi nezrovnalosťami (čo podľa názoru obžalovaného spôsobilo abstraktnú formuláciu skutku), dané možno označiť za pochopiteľné, s ohľadom práve na plynutie času aj logické, že poškodená si pamätá najmä na tie verbálne a fyzické útoky, ktoré ona prirodzene pociťovala ako ťažké psychické a fyzické príkorie.

Z obsahu skutku tak, ako ho okresný súd ustálil a pojal do takzvanej skutkovej vety svojho rozsudku, pričom krajský súd sa s takto ustáleným skutkom bez výhrad stotožňuje, v podstate zjednodušene (skrátene) povedané plynie, že obžalovaný od roku 2015 do 12.09.2019 v rodinnom dome v A. R. L. D. E. XXX/X sa dlhodobo bezdôvodne, pod rôznymi fiktívnymi zámienkami opakovane dopúšťal fyzického a psychického násillia voči manželke F. B., nar. XXXX a svojej dcére F. B., nar. XXXX, tým spôsobom, že ich fyzicky napádal, manželku upodozrieval z nevery, vulgárne ju urážal, vyhrážal sa jej usmrtením, bránil jej v slobodnom rozhodovaní ... atď ... , a tiež minimálne od roku 2015 do 24.04.2019 v priestoroch rodinného domu opakovane, takmer denne s výnimkou časti roku 2016 a časti roku 2017 vulgárne nadával a ponižoval svoju dcéru F. B. tým, aká je hlúpa, používajúc hrubé vulgarizmy, vyhrážal sa jej, že ju zaškrtnie ako koča, doláme ruku aj nohy, udieral ju rukami, kopal nohami a to do rôznych častí tela v dôsledku čoho jej boli spôsobené zranenia nevyžadujúce si lekárske ošetrenie ...

Nepochybne preto obžalovaný takýmto svojím konaním naplnil všetky pojmové znaky vyššie uvedeného trestného činu.

Okrem vyššie uvedeného ku kritike obžalovaného ohľadne spôsobu, akým prvostupňový súd hodnotil vykonané dôkazy, poukazuje krajský súd na vyššie uvedené základné pravidlá v súvislosti s hodnotením dôkazov ako i na to ustálenú judikatúru, v zmysle ktorej pri hodnotení vierohodnosti svedka je súd povinný prihliadnúť najmä k vnútornej štruktúre výpovede svedka, teda či si neodporuje v podstatných okolnostiach, o ktorých vypovedal, k logickým súvislostiam o okolnostiach, o ktorých svedok vypovedá, či výpoveď svedka je v súlade aj s ostatnými dôkazmi zadováženými v trestnom konaní, pričom nie menej podstatná bude aj okolnosť vzťahu svedka k obžalovanému, teda či svedok s obžalovaným je v príbuzenskom vzťahu, resp. (ne)priateľskom, susedskom, či zamestnávateľskom vzťahu, príp. v inom vzťahu podriadenosti alebo nadriadenosti. Taktiež je potrebné prihliadať na existenciu vlastného (často hmotného) záujmu svedka na výsledku trestného konania, v prípade, že v trestnom konaní vyjde najavo motív a príčina (vyplývajúce, či už z pozitívneho alebo negatívneho pomeru medzi svedkom a obžalovaným alebo svedkom a poškodeným), ktoré by mohli mať na výpoveď svedka vplyv. Je úlohou

súdu, aby po zvážení všetkých týchto dôkazov a okolností prípadu, postupom v zmysle ust. § 2 ods. 12 Trestného poriadku podľa vnútorného presvedčenia rozhodol, ktorá skupina dôkazov je vierohodná a ktorá vierohodná nie je (uznesenie Krajského súdu v Žiline sp.zn. 1To/97/2009 zo dňa 03.09.2009).

Pokiaľ ide o vierohodnosť poškodených, je potrebné zobrať do úvahy znalecký posudok znalkyne PhDr. Zuzany Bielikovej č. 64/2019, z ktorého okrem iného vyplynulo, že ich výpovede nesú pozitívne znaky všeobecnej a špecifickej vierohodnosti, preto ich možno zo psychologického hľadiska považovať za vierohodné. U oboch poškodených nebola zistená patológia v oblasti vnímania ani zapamätávania, obe sú schopné vnímať, zapamätať si a reprodukovať prežité udalosti, resp. udalosti ktorých boli svedkami. Ani u jednej z poškodených psychodiagnostickým vyšetrením neboli zistené žiadne motivačné činitele, ktoré by ich viedli k nepravdivej výpovedi. V týchto súvislostiach je potrebné zdôrazniť, že svedkyňa poškodená F. B. st. iniciovala podanie trestného oznámenia na obžalovaného až po približne štyroch rokoch spoločného spoluzitia s obžalovaným, dňa 12.09.2019, kedy sa jej mal naposledy vyhrážať so zabitím. Za takéhoto stavu vyplýva, že poškodená nemala prioritný záujem, aby bol obžalovaný trestne stíhaný, práve naopak, pretrvávajúce sa arogantné a vulgárne správanie sa obžalovaného voči nej si dlhú dobu neuvedomovala, ba dokonca ho bagatelizovala, preto ani krajský súd nenašiel relevantný dôvod, pre ktorý by až v takej miere chcela priťažovať obžalovanému a vypovedať v jeho neprospech. Na tom nič nemení skutočnosť, že s obžalovaným mala často manželské konflikty. Napokon aj znalkyňa PhDr. Zuzana Bieliková na hlavnom pojednávaní vo svojej výpovedi potvrdila, že až po terapiách, ktoré absolvovala poškodená F. B. F. pri liečení alkoholizmu, si začala uvedomovať, aké je vlastne správanie manžela voči nej, teda že nesie prvky tyranie a uvedomovala si vzostupnosť takéhoto nevhodného správania voči nej a deťom. Tiež si uvedomila, že keď situácie nevedela riešiť, tak unikala k alkoholu, tiež si uvedomila, že nedokázala ochrániť deti, čo je najzakladanejšou povinnosťou jednej matky, chrániť dieťa pred čímkoľvek, čo mu ubližuje. Tak isto si uvedomila svoju sociálnu izoláciu a neuvedomila si, že bagatelizuje manželovo správanie, čo sa ukázalo aj pri vyšetrení a mala tendenciu vzťahovať, že sa tak správa práve kvôli nej, hodila vinu na seba.

Preto na základe podrobného vyhodnotenia výpovedí poškodenej F. B. st. na hlavnom pojednávaní a poškodenej F. B. ml. z prípravného konania v kontexte skutočností vyplývajúcich zo všetkých ostatných vykonaných dôkazov (svedeckých výpovedí a listinných dôkazov), dospel krajský súd k záveru, že tieto ich výpovede nie sú účelové a tendenčné, ale plne korešpondujú s vykonanými dôkazmi (svedeckými výpoveďami vyššie menovaných svedkov a znaleckými posudkami), ktoré sa vzájomne dopĺňajú. V tejto súvislosti možno len zopakovať, že tieto výpovede zo psychologického hľadiska nesú pozitívne znaky špecifickej a všeobecnej vierohodnosti, čo dosvedčuje vo svojej výpovedi znalkyňa PhDr. Zuzana Bieliková. Keďže výpovede oboch poškodených boli podporené ostatnými dôkazmi, ako je vyššie uvedené, ani krajský súd tak ako súd prvostupňový nemal dôvod z nich nevychádzať, ale práve naopak, správne prvostupňový súd založil na nich svoje rozhodnutie.

V súhrne potom možno uzavrieť, že z doposiaľ vykonaného dokazovania síce vyplynulo, že obžalovaný poprel spáchanie skutku, no jeho obhajoba je nedôveryhodná nielen pre vnútornú nekonzistentnosť s ostatne vykonanými dôkazmi, na ktorú v podrobnostiach odkázal v odôvodnení napadnutého rozsudku už súd prvého stupňa a s ktorými úvahami z tohto plynúcimi sa odvolací súd pre ich logickosť stotožnil, ale aj pre súlad s ustanovením § 2 ods. 12 Trestného poriadku. Obhajoba neobstojí proti konkrétnym, stabilným, bez podstatných rozporov podaných výpovedí poškodenej F. B. st. na hlavnom pojednávaní a poškodenej F. B. ml. z prípravného konania a vyššie menovaných svedkov. Tu aj odvolací súd konštatuje, že obhajoba stojí proti spolu deviatim usvedčujúcim svedectvám, o ktorých občianskej poctivosti a celkovej hodnovernosti odvolací súd nemal žiadne dôkazy, ktoré by hodnovernosť svedkov spochybňovali. Podrobne na obsah ich výpovedí poukázal už súd prvého stupňa a nakoľko sa jeho zistenia kryjú s obsahom predložených zákonne vykonaných dôkazov, a rozhodnutia súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu tvoria jeden kompaktný celok, nie je potrebné tento obsah opakovať aj v tomto rozsudku. Okrem týchto početných usvedčujúcich dôkazov, obžalovaného nepriamo usvedčujú aj závery znaleckého dokazovania zo psychologického a psychiatrického hľadiska ako i ďalšie listinné dôkazy.

Je tiež právne irelevantná úvaha, ktorú obhajoba ponúkla v odôvodnení svojho odvolania, pokiaľ ide o otázku kvalifikácie skutku, resp. zohľadnenia dlhodobosti, ako okolnosti podmieňujúcej použitie vyššej trestnej sadzby. Objektívna stránka trestného činu uvedeného v § 208 Trestného zákona spočíva v konaní páchatel'a, ktorý týra blízku osobu alebo osobu, ktorá je v jeho starostlivosti alebo

výchove, spôsobujúcej jej fyzické utrpenie alebo psychické utrpenie niektorou z foriem uvedenou v tomto ustanovení.

Týraním treba rozumieť také zlé zaobchádzanie s blízkou osobou, alebo osobou, ktorá je v starostlivosti alebo výchove, ktoré sa vyznačuje vyšším stupňom hrubosti, bezcitnosti a bezohľadnosti, ako aj určitou trvalosťou, prípadne sústavnosťou alebo opakovanými útokmi, ktoré týraná osoba pociťuje ako ťažké príkorie. Za týranie po dlhší čas je potrebné považovať obdobie zlého zaobchádzania s poškodenou osobou nie menej ako 6 mesiacov, počas ktorého dôjde k zásadnému zhoršeniu kvality života obete, dokonca v niektorých prípadoch môže ísť aj o kratšie obdobie, ak by išlo o útoky výraznejšej krutosti, bezohľadnosti alebo bolestivosti, prípadne ak by ich intenzita bola obzvlášť vysoká. Zákonodarca ale sa rozhodol prísnejšie postihovať prípady, kedy toto trvanie dosiahne intenzitu páchania po dlhší čas, ako kvalifikačného znaku pre spáchanie trestného činu týrania blízkej osoby a zverenej osoby závažnejším spôsobom konania v zmysle § 138 písm. b) Trestného zákona. Obdobie páchania predmetného zločinu bolo od roku 2015 do 12.09.2019, teda približne štyri roky, čo je, aj podľa názoru odvolacieho súdu, pojmovo jednoznačne dlhším časom, časom ktorý výrazne presahuje minimálnu požiadavku na spáchanie daného trestného činu v zmysle podmienok uvedených v § 208 ods. 1 Trestného zákona. Nanajvýš, neustálenie presných časových údajov ohľadne jednotlivých čiastkových konaní samo o sebe ešte neznamená, že sa nestali, hoci možno súhlasiť s tým, že z hľadiska času by mali byť rozhodujúce skutočnosti čo najpresnejšie konkretizované. V tejto trestnej veci je však potrebné prihliadnuť na dlhšie časové obdobie, v ktorom sa skutok stal, ako aj na početnosť jednotlivých útokov, ktoré ho tvorili, pričom za takého stavu by ich presné ustálenie z hľadiska času, ale aj konkrétneho miesta a spôsobu konania, nebolo vo všetkých prípadoch reálne, avšak v danom prípade bolo ustálené celkové časové obdobie skutku, a pri niektorých popísaných útokoch aj ich presné časové určenie na deň, resp. aspoň mesiac, čo možno považovať za postačujúce.

Úmyselné konanie obžalovaného A. B. objektívne svojou dlhodobosťou, sústavnosťou a opakovanými útokmi znamenalo spôsobovanie poškodeným, ako jemu blízkym osobám (manželke a dcére), fyzické a psychické utrpenie, ktoré poškodilo ich fyzické a psychické zdravie a zároveň čin spáchal závažnejším spôsobom konania – po dlhší čas (od roku 2015 do 12.09.2019). Išlo o spôsobovanie fyzického alebo psychického utrpenia blízkym osobám, ktoré sa vyznačovalo dlhodobosťou a intenzitou zlého zaobchádzania, ktorým páchatel objektívne prejavoval hrubší stupeň necitlivosti a bezohľadnosti a ktoré poškodené, ako blízke osoby, pre jeho intenzitu, hrubosť, bezohľadnosť alebo bolestivosť dôvodne pociťovali ako ťažké príkorie. Takéto protiprávne správanie je evidentne správaním, ktoré je takto vnímateľné objektívne. Bolo tak dokázané, že obžalovaný spáchal zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. d) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona.

V súhrne krajský súd uzatvára, že so zreteľom na pomerne obsiahle vykonané dokazovanie vo veci a jednotlivé dôkazy, na ktoré súd prvého stupňa podrobne poukázal v odôvodnení napadnutého rozsudku a ktoré na seba nadväzujú, navzájom sa podporujú a dopĺňajú, nemal ani odvolací súd pochybnosti o vierohodnosti a správnosti skutkových zistení, ale i záverov okresného súdu vo vzťahu k právnej kvalifikácii konania obžalovaného, ktoré majú oporu vo vykonanom dokazovaní.

Ak aj obžalovaný v odvolacích námietkach poukázal na procesné pochybenia zo strany okresného súdu, ktoré mali spočívať v tom, že keď už sa pristúpilo k vykonaniu znaleckého dokazovania jednou znalkyňou, ktorá vyšetruovala a podávala znalecký posudok na obidve poškodené a súčasne i obžalovaného, mal byť do konania prizvaný aspoň ešte jeden iný kontrolný znalec, resp. znalkyňa, ktorý (á) sa mal(a) nezávisle od záverov znalkyne PhDr. Bielikovej k osobám tak poškodených ako i obžalovaného vyjadriť, táto námietka nie je dôvodná. K tomu krajský súd uvádza, že znalec prirátý v trestnom konaní nestojí na žiadnej strane trestného procesu. Jeho úlohou je objektívne posúdenie odborných otázok. V zásade preto nič nebráni tomu, aby rovnaký znalec bol prirátý k preskúmaniu duševného stavu tak obžalovaného ako aj poškodenej, resp. poškodených. Navyše, trestný kódex priamo stanovuje, že len v prípade, ak ide o objasnenie skutočnosti obzvlášť zložitej, prirerú sa dvaja znalci. V danom prípade skutočnosti, na ktorých objasnenie bol prirátý znalec, nie sú skutočnosťami, na ktorých objasnenie je Trestným poriadkom stanovená nutnosť priratia dvoch znalcov alebo znaleckého ústavu. K tomu krajský súd dopĺňa, že obhajoba nič nebránilo konzultovať závery znaleckého dokazovania s iným znalcom v príslušnom odvetví a odbore, získavať informácie smerujúce k potvrdeniu alebo spochybneniu predložených záverov, najmä pokiaľ sú v neprospech obžalovaného.

Rovnako obhajobe nič nebránilo, aby v mene obžalovaného, na jeho náklady, zabezpečila vlastný znalecký posudok, ktorého váha by bola nespochybniteľná, pretože znalec pribratý OČTK alebo súdom, ako aj znalec pribratý obhajcom, resp. obžalovaným, majú rovnakú dôkaznú hodnotu.

Záverom k odvolacím námietkam je nevyhnutné uviesť, že v týchto obžalovaný poukazoval na to, že v jeho prípade by mala byť použitá zásada „in dubio pro reo“ (v pochybnostiach v prospech obvineného), naopak krajský súd s týmto názorom nesúhlasí. Použitie spomínanej zásady vyplýva z ustanovenia § 2 ods. 4 Trestného poriadku, teda prichádza do úvahy len vtedy, ak pochybnosti, ktoré vznikli v trestnom konaní o dokazovanej skutočnosti, trvajú aj po vykonaní a zhodnotení všetkých dostupných dôkazov, ktoré môžu reálne prispieť k náležitému zisteniu skutkového stavu, a to v rozsahu nevyhnutnom na objektívne, stavu veci a zákonu zodpovedajúce spravodlivé rozhodnutie. Krajský súd konštatuje, že napadnutý rozsudok netrpí žiadnou právnou chybou, v ktorej obžalovaný videl nesprávne právne posúdenie skutku (podľa neho predmetný trestný čin nespáchal, a preto mal byť spod obžaloby oslobodený). Z hľadiska vyššie uvedených získaných priamych a nepriamych dôkazov je podľa názoru odvolacieho súdu preto možné bez akýchkoľvek dôvodných pochybností mať za preukázané, že sa skutok stal práve tak, ako je z hľadiska spôsobu a rozsahu opísané vo výrokovvej časti napadnutého rozsudku. Takéto dôkazy (výpovede poškodených, svedkov) v spojení so znaleckým dokazovaním odvolací súd považuje za dostatočné na vyslovenie záveru o vine obžalovaného A. B.. Na záver odvolací súd opakuje, že vykonané dokazovanie nepreukázalo žiaden motív poškodených obžalovaného krivo obviňiť.

K tomu krajský súd len dopĺňa, že vyššie uvedené skutočnosti sú len tie najdôležitejšie, ktoré viedli odvolací súd k záveru o neopodstatnenosti a nedôvodnosti odvolacích námietok obžalovaného vo vzťahu k výroku o vine, pričom s ďalším odôvodnením v tomto smere v plnej miere odkazuje na odôvodnenie rozsudku súdu prvého stupňa a v podrobnostiach naň poukazuje.

Následne krajský súd, nezistiac dôvod na zrušenie výroku o vine ďalej preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť výroku o treste a ďalších výrokov, ktoré majú vo výroku o vine svoj podklad (§ 317 odsek 2 Trestného poriadku).

K výroku o treste

Trestný zákon vychádza z jednoty individuálnej a generálnej prevencie trestu, pričom obe tieto zložky sa navzájom dopĺňajú a podmieňujú. Individuálna prevencia spočíva vo vytvorení podmienok na výchovu odsúdeného k tomu, aby viedol riadny život. Generálna prevencia má zabezpečiť nielen odradenie ostatných potencionálnych páchatel'ov od spáchania trestných činov, ale má viesť i k utvrdeniu pocitu právnej istoty a spravodlivosti u ostatných členov spoločnosti. Disproporcja medzi jednotlivými druhmi prevencie v zásade vedie k nedostatočnému výchovnému pôsobeniu trestu tak na páchatel'a trestného činu, ako i na ostatných členov spoločnosti. Požiadavka primeranosti trestu a jeho individualizácia tak núti súd prihliadať na okolnosti konkrétneho prípadu, na jeho zvláštnosti, a teda bráni mechanickému postupu súdu pri rozhodovaní o treste (obdobne pozri rozsudok Najvyššieho súdu SR z 13. mája 2014, sp. zn. 4 To 7/2013).

Individuálna prevencia spočíva vo vytvorení podmienok na výchovu odsúdeného k tomu, aby viedol riadny život. Generálna prevencia má zabezpečiť nielen odradenie ostatných potencionálnych páchatel'ov od spáchania trestných činov, ale má viesť i k utvrdeniu pocitu právnej istoty a spravodlivosti u ostatných členov spoločnosti. Spravodlivé a včasné uloženie trestu dáva ostatným členom spoločnosti najavo, že konanie, za ktoré bol uložený trest je protiprávne a nežiaduce. Varuje ich pred páchaním trestnej činnosti a posilňuje pocit právnej istoty a právneho štátu. Trestný zákon vychádza z jednoty individuálnej a generálnej prevencie trestu, pričom obe tieto zložky sa navzájom dopĺňajú a podmieňujú. Disproporcja medzi jednotlivými druhmi prevencie v zásade vedie k nedostatočnému výchovnému pôsobeniu trestu tak na páchatel'a trestného činu, ako i na ostatných členov spoločnosti. Trest samozrejme musí vyjadrovať aj morálne odsúdenie páchatel'a celou spoločnosťou. V treste je teda obsiahnuté spoločenské odsúdenie, negatívne ohodnotenie páchatel'a a jeho činu, a to tak právne ako aj etické (obdobne pozri uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Tost/19/2015 zo dňa 23.6.2015).

S poukazom na vyššie uvedené základné zásady ukladania trestov teda krajský súd zameral svoju pozornosť pri rozhodovaní o odvolaní obžalovaného A. B. na skutočnosť, či v danom konkrétnom prípade bol uložený trest tak, ako to konštatoval prvostupňový súd, primeraný a či spĺňa všetky zákonné kritéria.

Po splnení prieskumnej povinnosti krajský súd konštatuje, že okresný súd nepochybil pri postupe v konaní, ktorým dokazoval skutočnosti potrebné pre ukladanie sankcie. V tomto smere vykonal na hlavnom pojednávaní dostatočne rozsiahle dokazovanie, správne vyhodnotil osobu obžalovaného, charakter stíhanej trestnej činnosti a ďalšie skutočnosti potrebné pre uloženie spravodlivého trestu.

Okresný súd postupoval správne, keď obžalovanému uložil trest odňatia slobody vo výmere 7 (sedem) rokov. Na strane obžalovaného okresný súd zistil jednu poľahčujúcu okolnosť - podľa § 36 písmeno j) Trestného zákona a nezistil žiadnu priťažujúcu okolnosť. Zákonná trestná sadzba pri zločine týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 3 Trestného zákona je 7 (sedem) rokov až 15 (pätnásť) rokov, s tým, že po zákonnej úprave trestnej sadzby postupom podľa § 38 ods. 3 Trestného zákona bola znížená horná hranica o jednu tretinu. Správne potom okresný súd obžalovanému ukladal trest odňatia slobody, ktorý druh trestu považuje z hľadiska účelu trestu za zákonný, pričom mu uložil trest odňatia slobody vo výmere 7 (sedem) rokov, teda na dolnej hranici trestnej sadzby, s ohľadom na všetky okolnosti skutku ako aj osobu obžalovaného. Trest dlhšieho trvania nepovažoval ani krajský súd za dôvodný príhľadnuc najmä na predchádzajúci život obžalovaného, ktorý doposiaľ nebol súdne trestaný. Naopak takto uložený trest zároveň zohľadnil tak okolnosti spáchaného skutku, ako aj osobu obžalovaného, preto ho považoval aj odvolací súd za plne zodpovedajúci zásadám ukladania trestov charakterizovaných v § 34 a nasl. Trestného zákona, ako i požiadavke nielen individuálnej, ale najmä generálnej prevencie.

Okresný súd nepochybil ani tým postupom, ktorým podľa § 48 odsek 2 písmeno a) Trestného zákona obžalovaného na výkon trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia, pretože obžalovaný v posledných desiatich rokoch pred spáchaním trestného činu nebol vo výkone trestu odňatia slobody.

Keďže odvolací súd nezistil žiadne zákonné dôvody na zmenu uloženého trestu a zo strany obžalovaného v tomto smere žiadne sporné otázky neboli, krajský súd nepovažoval za potrebné sa k tejto otázke bližšie vyjadrovať.

Z vyššie uvedených dôvodov krajský súd nepovažoval odvolanie obžalovaného za dôvodné, rozsudok súdu I. stupňa považoval za správny a zákonný, a preto rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohoto rozhodnutia.

Toto rozhodnutie bolo prijaté v senáte pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný ďalší riadny opravný prostriedok.